

Flottning av timmer

”Flottningen öppnade ödemarken. Landskapet förändrades på ett genomgripande sätt, åtminstone i den tidens perspektiv. Bäckar, åar och älvar rensades och rätades, kistor och rännen byggdes, ledbommar och länsar lades ut. Sjöar och myrar dämades upp. Broar byggdes om. Kojor och båthus uppfördes längs älvarna. Virke flöt i alla vattendrag...”

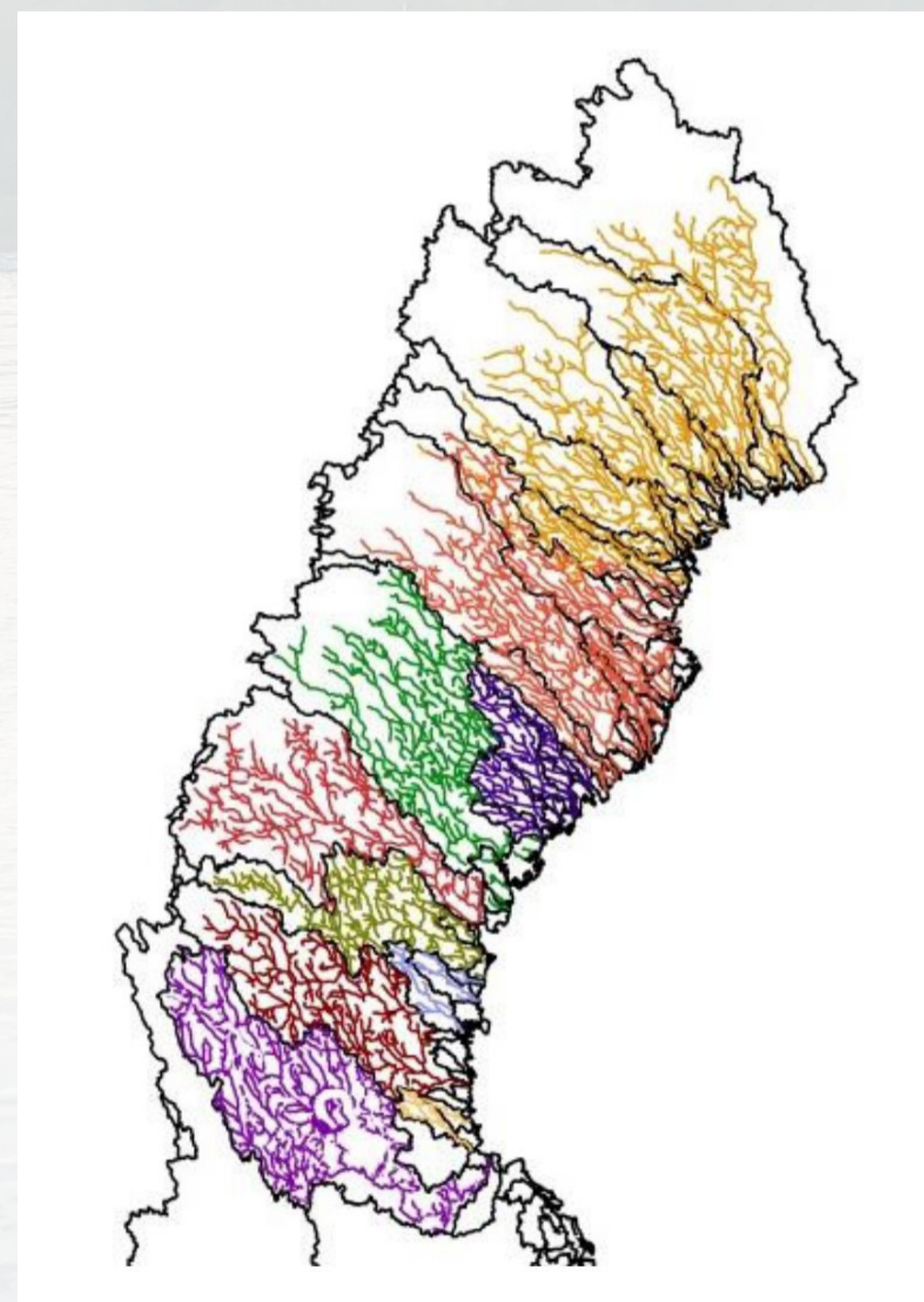
Ur: Hellstrand, 1980. Flottningen i Dalälven.

Sverige var lämpat för flottning

Flottningen utvecklades för att möta den ökade efterfrågan på timmer under industrialiseringen.

I hela Jämtland har en stor andel av vattendragen använts för flottning av timmer. Timmer flottades långa sträckor från skogen i inlandet till de stora sågverken vid kusten. Vid den tiden, innan vägnätet hade byggts ut och timret börjat transporteras med lastbil, var vattenvägarna det snabbaste och mest effektiva transportsättet. Flottningen var därför en viktig del av dåtidens skogsbruk, men den orsakade också stora skador i naturen.

Allmänna flottleder i Sverige.
Karta från Havs- och vattenmyndigheten

Flottningen ökade successivt från mitten av 1800-talet fram till 1910-talet, då den årliga flottgodsmängden uppgick till drygt 10 miljoner m³. Denna volym hölls fram till 1960, då flottlederna började avvecklas. Den sista flottningen i Sverige gjordes i Klarälven 1991.

Rensning av vattendrag

För att underlätta flottningen rensade man bort större stenar och block från vattendragen och koncentrerade vattenflödet genom att bygga ledarmar och stänga av sidofåror. Hällar och större block sprängdes bort.

Rensningen resulterade i miljöer utan variation i vattenhastighet och bottenstruktur. Avstängningen av sidofåror medförde förlust av viktiga uppväxtmiljöer för vattenlevande organismer och lekbottnar för fiskar spolades bort eftersom de större stenarna inte längre höll kvar det finare materialet. Rätningar och rensningar medförde även att sediment, organiskt material och näringsämnen flödade snabbare genom vattensystemen och spolades bort.

Livsmiljöerna för fisk och andra organismer försämrades radikalt.

